

PROTOKOL HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

POSUDEK OPONENTA

JMÉNO STUDENTA: *Lucie Procházková*

NÁZEV PRÁCE: *Komparace konzervativních politických stran ve střední Evropě po roce 1989*

HODNOTIL (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci ve firmě): PhDr. Mgr. Petr Jurek

1. CÍL PRÁCE (jaký byl a do jaké míry byl naplněn)

Cíl práce je definován velmi obecně a ne zcela jasně. Autorka na s. 7 uvádí, že „chce vystihnout konzervativní strany“ a dále, že jedním z cílů je také zjistit, jaký mají sledované strany postoj k církvím, přičemž výslovně zmiňuje problém církevních restitucí (který se však netýká všech sledovaných zemí a nemůže být tedy předmětem komparace).

Vzhledem k nejasně stanovenému cíli práce nelze objektivně zhodnotit, do jaké míry byl naplněn. Ať už byl ale skutečný cíl práce jakýkoli, vzhledem k problémům s obsahovou stránkou práce mohl být naplněn přinejlepším pouze částečně (mohl být snad naplněn v případě českých politických stran zahrnutých do analýzy, pojednání o polských, maďarských a slovenských politických stranách není dostatečně zevrubné k naplnění jakéhokoli odborného záměru).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita vlastní práce, vhodnost příloh)

Autorka zvolila na poměry bakalářské práce poměrně široké téma. Toto téma se jí nepodařilo uchopit náležitým způsobem. Problémem je nevymezení metodologie – na s. 7 sice najdeme poznámku o vícepřípadové studii a komparativní metodě, ale ta je bez specifikace parametrů použití metodologie vícepřípadové studie a komparativní metody zcela bezobsažná a v zásadě zbytečná. To se následně podepisuje i na celkovém vyznění textu – autorka fakticky žádnou komparaci neprovedla, jelikož na začátku nestanovila, co (resp. podle jakých kritérií) a proč (tj. s jakým cílem) chce komparovat.

Metodologická a konceptuální nezakotvenost textu je patrná na výběru případů zahrnutých do analýzy (tj. konkrétních politických stran). Nelze se zbavit dojmu, že autorka selekci konzervativních politických subjektů provedla na základě dojmů získaných četbou učebnic o střeoevropských stranických systémech (tedy nikoli na základě vlastní analýzy). V práci nenalezneme definice jasných kritérií pro zařazení stran mezi konzervativní subjekty ani stanovení jasného postupu, jak takové strany identifikovat.

Druhá část práce, která měla zřejmě sloužit k vymezení analytického aparátu využitelného při následné analýze, je pouhým obecným přehledem definic konzervatismu coby ideologie (a jeho různých verzí) a popisem toho, co by mohlo být ideovým základem konzervativních stran (kap. 2.4). Obsahově lze s kap. 2.4 polemizovat, např. konstatování z druhého odstavce kapitoly týkající se odmítání státu blahobytu a preference tržního hospodářství platí jen pro určitou část konzervativních stran (autorka zde odkazuje na von Beymeho, jeho tezi však vytrhla z kontextu a zjednodušila). Totéž lze říci i o výroku, že konzervativní strany preferují

decentralizaci (našli bychom řadu příkladů svědčících o opaku). Podobně tak poukaz na preferenci národní identity je hrubým zjednodušením (zvláště v případě křesťansko-demokratických stran). Uvedená podkapitola svědčí o tom, že autorka nezvládla úspěšně vymezit stěžejní pojem „konzervativní strana“ – namísto jeho jasné definice a snahy o zachycení jeho mnohovýznamnosti a komplikovanosti se spokojila s nepřesným zjednodušením.

Za pozornost rozhodně stojí i podkapitola předchozí, tj. 2.3. Zde autorka vyjmenovává stranické rodiny vymezené von Beymem (a zmiňuje přitom jeho jméno), k překvapení čtenáře však neodkazuje na jeho publikaci, ale na českou učebnici. Paradoxem přitom je, že s von Beymeho publikací pracuje na jiném místě textu (v rámci obhajoby by rozhodně bylo záhodno vysvětlit, proč při představení konceptů stranických rodin autorka nevyužila von Beymeho dílo). Podobně tak na s. 20 autorka zmiňuje jméno irského politologa Gallaghery, ale odkazuje opět na českou učebnici. Na kap. 2.3 je zarážející ještě jedna věc – proč autorka (když už pracuje s konceptem von Beymeho stranických rodin) nepředstavila zevrubně jeho pojetí konzervativní stranické rodiny a nezaložila na něm vlastní definici konzervativních stran? Musela by samozřejmě vyřešit otázku oddělení konzervativních, křesťansko-demokratických stran a krajně pravicových stran, přesto by vša mohla pomocí von Beameho přístupu práci pojmově ukotvit (ve stávající podobě textu autorka s pojmem konzervativní strana místy nakládá ve von Beymeho pojetí, na jiných místech však „přeskakuje“ k pojetí širšímu; výsledkem je pak logicky značný pojmový zmatek).

Ve třetí kap. autorka provádí stručné představení politických subjektů, které považuje za konzervativní. Zdůvodnění zařazení jednotlivých subjektů mezi konzervativní strany je však většinou velmi nepřesvědčivé, místy chybí úplně (autorka pouze konstatuje, že se jedná o konzervativní strany, neříká ale proč). Autorka většinou při zařazování vychází z toho, jak jsou strany klasifikovány jinými autory – ignoruje přitom, co pro tyto autory pojem „konzervativní strana“ znamená. Význam tohoto pojmu je přitom u různých autorů odlišný, což vnáší do celé klasifikace zmatek. Závislost autorky na literatuře je dobře patrná např. z toho, že v úvodním přehledu k českým stranám (kap. 3.1) není vůbec zmíněna TOP09 (důvod je prostý – jediná publikace, kterou autorka v podkapitole parafrázuje, je z roku 2002, proto je zde také zřejmě zmíněna ODA). O úrovni zpracování svědčí nejlépe množství využitých zdrojů (viz např. kap. 3.1.4).

Další části třetí kapitoly (o polských, maďarských a slovenských stranách) působí i ve srovnání s nezdařenými podkapitolami o českých stranách odbytě. Zejména pojednání o polských a maďarských politických formacích je z obsahového hlediska nedůstojné bakalářské práce. To je obzvláště zarážející vzhledem k tomu, že stejná výtka se objevila i v posudku k první verzi textu.

Podobě čtvrté části práce nerozumím. Není mi jasné, proč autorka vyčleňuje do zvláštní části pojednání o třech tématech, která lze navíc vzhledem k výrazně odlišným národním kontextům jen stěží srovnávat. Stejně tak mi není jasné, proč do této své „analýzy“ zahrнула pouze některé ze stran představených ve třetí části práce (viz s. 40). Navíc ani tento svůj plán nedodržela, když se např. v kap. 4.2 nezmiňuje o postoji ODS a v kap. 4.2 a 4.3 se namísto postojů FIDESZ věnuje podobě nové maďarské ústavy.

Závěr není shrnutím předchozí argumentace, nejsou zde prezentovány žádné výstupy předchozí analýzy. Jedná se pouze o soustavu parafrází cizích textů. Jedny z mála původních tvrzení (viz poslední odst. na s. 48 a první odst. na s. 49) pak svědčí o tom, že autorka si v průběhu svého studia neosvojila základy akademického psaní (nebo je vědomě ignorovala).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, kvalita citací a používané literatury, grafická úprava)

Jazykový projev autorky je akceptovatelný, byť se v textu místy objevují stylistické nepřesnosti a chyby v psaní interpunkce.

Práce je založena na průměrné rešerši. Problémem je zejména absence většího množství skutečně odborných zdrojů (ne učebnic) zabývajících se jednotlivými stranickými systémy, konkrétně jejich programovou rovinou.

Autorka se v tomto ohledu spokojila především s příliš obecně pojatými (a mnohdy neaktuálními) texty českých politologů. Zcela rezignovala na využití odborných článků.

V textu je řádně odkazováno na použité zdroje (s výjimkami uvedenými výše). Grafická podoba práce je akceptovatelná (opomineme-li zbytečně vynechané místo před kap. 4.1 či 4.3).

4. STRUČNÝ CELKOVÝ KOMENTÁŘ (silné a slabé stránky práce, zdůvodnění hodnocení)

Předložená práce je přepracovanou verzí dříve neobhájeného textu. V této souvislosti je zarážející, že autorka ponechala některé zásadní výtky z posudků k neobhájené verzi práce bez povšimnutí a stejné chyby opakuje i v aktuálně posuzovaném textu. Jedná se zejména o nejasné stanovení cíle práce, nevymezení parametrů užití komparativní metody, podobu teoretické části práce, nesouměřitelnost pojednání o jednotlivých případech (relativně podrobný rozbor českých stran ve srovnání s několika bezobsažnými poznámkami o polských a maďarských stranách) a podobu čtvrté části práce. Uvedené nedostatky tedy vyznívají o to závažněji, že autorka byla na jejich výskyt již jednou upozorněna. Celkově se jedná o práci silně podprůměrnou, která navíc působí z obsahového hlediska odbytým dojmem.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY URČENÉ K ROZPRAVĚ PŘI OBHAJOBĚ

Autorka by se v rámci obhajoby měla vyjádřit především k tomu, co se v textu změnilo ve srovnání s první (neobhájenou) verzí. Zároveň by měla vysvětlit, proč se rozhodla většinu výtek z oponentského posudku k první verzi práce ignorovat.

Vymezte parametry užití komparativní metody (zejména cíl a kritéria komparace) a metodologie vícepřípadové studie (zejména způsob vymezení jednotlivých případů).

Co bylo cílem práce? Uveďte, jak jednotlivé části textu pomáhají s jeho naplněním.

Jakým způsobem autorka ve sledovaných stranických systémech identifikovala konzervativní strany?

Jakou roli v autorčině argumentaci plní kapitola 2.1?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Vzhledem k tomu, že většina podstatných problémů nebyla v rámci přepracování původní verze práce odstraněna, musím i nadále trvat na tom, že předložená práce se nachází přinejlepším na hranici akceptovatelnosti. Osobně se (vzhledem ke způsobu přepracování) přikláním k hodnocení NEVYHOVĚLA, nicméně pokud autorka komisi excelentní obhajobou přesvědčí, že její práce je konceptuálně ukotvená, nepostrádá vnitřní logiku a že v ní (navzdory mým shora uvedeným tvrzením) byly provedeny podstatné úpravy (reagující na výtky obsažené v posudcích k první verzi práce), pak je možné práci hodnotit známkou DOBŘE.

Datum: 30. srpna 2013

Podpis: